

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen
euogerhverv@lbst.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til Natura 2000-projekter om rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning (J.nr. 18-23326-000020)

Landbrug & Fødevarer har fået ovenstående udkast til bekendtgørelse og vejledning i høring med frist den 12. april. Vi har dog efter skriftlig aftale fået forlængelse af fristen til den 15. april kl. 12.00.

Landbrug & Fødevarer har følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger til ordningen

Det er afgørende med en hurtig sagsbehandling af både tilsagn og udbetalinger, da lodsejer selv lægger ud for udgifterne til projekternes gennemførelse indtil projekterne er gennemført og slutudbetalingen er sagsbehandlet. Det er også vigtigt med hurtig behandling af projektændringer, da ændringer ikke tillades gennemført, før de er godkendt. Lang sagsbehandlingstid af projektændringer kan derfor stille projekter i bero i lang tid. Endelig er det vigtigt med en hurtig og effektiv sagsbehandling af evt. klager, både i Landbrugsstyrelsen og i klagenævnet i Viborg.

Det er endvidere vigtigt, at lodsejere ikke kommer i klemme som følge af evt. ændringer udpegninger af Natura 2000-områder. Det bør være udpegningerne på ansøgningstidspunktet, der er afgørende.

Bekendtgørelse om tilskud til Natura 2000-projekter om rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning

§ 5, stk. 4

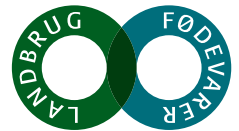
Der bør være tale om "sammenlignelige" eller "tilsvarende" varer, da der godt kan være tale om to tilbud med samme type vare, men fx af to forskellige producentmærker.

§ 7, stk. 2

Der er bevilliget 30 mio. kr. til ansøgningsrunden i 2019. Til sammenligning var den totale ramme for ordningen i 2017 på 25,6 mio. kr. (oprindelig bevilling: 20 mio. + ekstra-bevilling på 5,6 mio.), mens ordningen i 2018 var sat på pause. Landbrugsstyrelsen har tidligere oplyst, at midlerne fra 2018 ville blive puljet med midlerne i 2019. Det kan derfor undre, at beløbet afsat i 2019 ikke er større, og vi finder det meget uheldigt, hvis der er bortfaldet midler til ordningen.

§ 7, stk. 3 – samt bilag 2

I lighed med tidligere er der holdt fast i et pointsystem til brug for prioritering. Det er dog fortsat problematisk, at rydningsprojekter giver en højere pointscore end projekter, der kun indeholder forberedelse til afgræsning. Dette kan potentielt fjerne fokus fra afgræsning af arealer, der allerede

er i en god tilstand, og skabe et incitament til rydning af arealer, selvom dette ikke nødvendigvis er biodiversitetsfremmende, og bevoksningerne potentielt kan bidrage med en højere biodiversitet, hvis de holdes åbne udelukkende med græssende dyr. Der bør derfor ske en ændring af pointsystemet, så det tager højde for ovenstående.

Det bemærkes desuden, at der kun tildeles point til afgræsning af rigkær, kildevæld og overdrev. Kildevæld kan være skrøbelige habitater, hvor græsning i nogle tilfælde kan være problematisk. Alligevel vægtes græsning af kildevæld højere end græsning af overdrev, som er en naturtype, der kun eksisterer i kraft af græsning. Samtidig kan det undre, at andre naturtyper, som har stor gavn af græsning, fx hede, skov, fattigkær og strandeng, slet ikke tilgodeses med det nuværende pointsystem. Med det nuværende pointsystem kan mange lodsejere, der ejer værdifulde naturarealer med de ovennævnte naturtyper, derfor blive udelukket fra at søge ordningen.

Der bør derfor også ske en ændring af pointsystemet, så der i højere grad gives mulighed for at søge tilskud til pleje af andre naturtyper.

§ 8, stk. 2, 3)

Det fremgår, at arealer med skov kun kan indgå i projektområdet, hvis Landbrugsstyrelsen vurderer, at ansøger har godtgjort, at arealerne er nødvendige som læ for græssende husdyr. Dette bør dog udvides, således at der også kan gives tilskud til forberedelse til afgræsning af skovarealer i tilknytning til lysåbne arealer, da dette vil kunne give en stor biodiversitetsmæssig gevinst.

§ 9, stk. 3, 1)

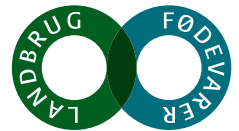
Det bemærkes, at der er krav om, at alt ryddet materiale skal fjernes fra arealet og bortskaffes fx ved afbrænding. Dette krav kan være uheldigt, set i lyset af den store biodiversitet, som er knyttet til dødt ved. Der bør derfor kunne gives dispensation til, at ryddet materiale kan deponeres i bunker, fx udenfor projektarealet, til gavn for biodiversiteten. Gyvel og andre invasive arter er naturligvis en undtagelse, og bør altid fjernes.

§ 12, stk. 2 og bilag 1:

I lighed med den tidligere version af bekendtgørelsen er der holdt fast i brug af standardomkostninger til klargøring til afgræsning. Indførelse af standardomkostninger medfører en lettere proces for ansøger da det giver en mere enkel ansøgnings- og udbetalingsproces med mindre risiko for overtrædelse af de komplicerede regler om tilbudsindhentning. Der kan dog samtidig være en risiko for, at økonomi og kvalitet ikke vil komme til at harmonere ved udførelsen af fremtidige projekter.

Hegn er altid dyrest i vanskeligt terræn, både i kuperede arealer eller meget fugtige arealer, hvor der ikke kan køres med almindelige maskiner. Ud erfaringer fra SEGES vil omkostninger til hegning i denne type arealer ikke blive dækket 100 % med de foreslåede standardomkostninger. Det er derfor en risiko for, at brugen af standardomkostninger vil komme til at mangle finansiering, hvis der skal opføres kvalitetshegn i disse områder. Det forekommer desuden ikke hensigtsmæssigt, at 'vanskelige' arealer stilles dårligere end mere tilgængelige arealer og der bør således være mulighed for at kunne give en differentieret støttesats til hegn i vanskeligt terræn.

Samtidig bemærkes det, at priserne ikke er justeret siden 2016. Da hegnspriserne erfaringsmæssigt ikke slog til på naturarealer i 2016 og 2017, bør priserne justeres, så de følger prisudviklingen. Hvis der ikke sker en prisjustering, bør det alternativt tydeliggøres for ansøgeren, at tilskud ikke dækker 100% af udgifterne. Der bør samtidig være mulighed for at øge prisen, hvis der

kan argumenteres fagligt herfor og indhentede tilbud viser, at udgifterne i et specifikt tilfælde er væsentligt dyrere end standardpriserne.

Vejledning om tilskud til Natura 2000-projekter om rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning

Afsnit 2.3, side 8

Det er som tidligere fremført positivt, at der i ordningen vedr. forberedelse af afgræsning er indført de såkaldte standardomkostninger for private ansøgere. Det giver dog flere steder i vejledningen anledning til forvirring, at projekter fra private ansøgere, der gives med standardomkostninger, beskrives sammen med projekter fra offentlige ansøgere, der skal levere to tilbud for at dokumentere rimelige priser og overholdelse af tilbudsloven. Bl.a. står der mange steder detaljer om tilbudsindhentning, betalingsdokumentation og bilagskontrol, hvilket ikke gælder alle ansøgere.

Det bør derfor være helt klart for private ansøgere, hvilke regler de skal leve op til. Også fx at de godt må foretage arbejdet selv.

Afsnit 3, side 11 – tekstboks

Teksten vedr. indhentning af tilbud er uklar, da det ikke fremgår, at private lodsejere, der søger om tilskud til rydning, også skal indhente to tilbud.

Afsnit 3.2, side 14

Bestemmelserne i Naturbeskyttelseslovens § 19b loven bilag 2, er ikke korrekt gengivet.

Endvidere er teksten vedr. arealer beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven ikke fyldestgørende. Her kan teksten fra Landbrugsstyrelsens folder "Naturpleje i Natura 2000 – tilskudsmuligheder 2019", side 5 (Afsnittet: "Skal du søge kommunen om dispensation?") med fordel indsættes.

Afsnit 3.3, side 15

Krav til placering af mobile elementer i vinterhalvåret er uklar. Herunder er det uklart, om de skal stå ude på arealet hele året. Dette krav ville være uhensigtsmæssigt, da det vil forkorte udstyrets levetid. Kravet bør derfor specificeres.

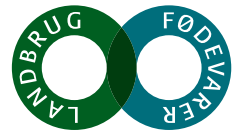
I den tidligere bekendtgørelse var der mulighed for, at tilsagnshaver kunne bruge den fangfold der blev givet tilskud til igennem ordningen på hele sin bedrift. Denne mulighed bør opretholdes, da det giver et ekstra incitament til at indgå i projektordningen.

Afsnit 3.14, side 21

Der står i vejledningens afsnit 3.14, at der ikke kan ydes tilskud til naturalydelser. Det bør fremgå tydeligt at dette også gælder for private ansøgere. Der står også senere, at der ikke gives tilskud til værdien af eget arbejde (s. 22), men det passer vel heller ikke for private ansøgere, der får tilskud efter standardomkostninger?

Afsnit 8.1, side 53

Det er helt afgørende, at tilsagnshaverne er helt klar over, hvad der helt konkret vil blive opmålt og kontrolleret ved en afsyning eller kontrol. Der kan derfor med fordel udarbejdes et konkret afsnit herom i vejledningen, der kan modsvare den vejledning, der findes til kontrollører i kontrolinstruksen.

https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Landbrug/Kontrol/Jordbrug/Ordningstilbilag-instruks_til_LDP_kontrol_og_afsyning_v3.pdf

Der er en ordningsspecifik kontrolinstruks for de dele af tilskuddet, der er givet med standardomkostninger, men det fremgår ikke om der forefindes en tilsvarende for den øvrige kontrol.

Afsnit 8.8.8, side 66

Det fremgår af teksten, at *"Du skal holde din ansøgning om udbetaling af tilskud og de tilhørende regnskabsbilag tilgængelige i mindst 5 ½ år fra datoen for slutudbetaling. Hvis vi ved den første fysiske kontrol konstaterer, at du ikke har gjort det, vil vi kræve tilbagebetaling af tilskud svarende til den procentdel af tilskudsgrundlaget, som der mangler bilag eller dokumentation for."*

Ansøgere risikerer her et meget stort tilbagebetalingskrav uden hensyntagen til om projektet er gennemført efter ordningens formål. Det er også her afgørende at præcisere, at der er færre krav til bilag og dokumentation af projekter, der er gennemført med standardomkostninger. Fokus bør være på om projektet er gennemført og lever op til ordningens formål - ikke på bilagskontrol.

Samme pointe gælder for den følgende sætning fra side 67. *"Hvis vi ved en efterfølgende fysisk kontrol, som udføres efter en kontrol, hvor der ikke blev konstateret mangler, konstaterer manglende bilag eller anden dokumentation, kræver vi tilbagebetaling af tilskud svarende til halvdelen af den procentdel af tilskudsgrundlaget, som der mangler bilag eller dokumentation for."* Det virker også som en uforholdsmæssig hård sanktion uden hensyntagen til projekter, der ellers i øvrigt lever op til ordningens formål.

Bilag 1

Ny forskning fra Danmark har vist, at gamle krat kan indeholde en meget høj og unik biodiversitet. Ligeledes har gamle træer, 'savannetræer' og fodposer en meget høj tilknyttet biodiversitet, som beskrevet bl.a. i DCE rapport nr. 297. Der bør derfor være mulighed for i visse tilfælde af fravige de fastsatte procenter vedr. omfanget af rydning, hvis forholdene på arealet taler herfor.

Med venlig hilsen

Karen Post
Chefkonsulent

Vand og Natur

D +45 33 39 46 52
M + 45 22 99 84 83
E kpo@lf.dk